

א. סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תש"ע, 2010

מספר השאלון: 220,022105

היסטוריה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – (10×3) – 30 נקודותפרק שני – $(10 \times 2) + (25 \times 1)$ – 45 נקודותפרק שלישי – (25×1) – 25 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: על שאלות שיש בהן קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת

משפטים מן הקטע.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כגיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

השאלות

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הסבר שניים מנושאי המחלוקת בתנועה הציונית.
2. הצג שני טיעונים שבאמצעותם ניסה הרצל לשכנע שליטים ונציגים של מדינות לסייע לתנועה הציונית להשיג את הצ'רטר.
3. מה הייתה המטרה בהקמת ארגון "השומר"? הצג שתי פעולות שנקט הארגון כדי לקדם את מטרתו.
4. הצג שלושה מאפיינים של מלחמת העולם הראשונה.
5. הסבר שני אינטרסים שרצתה בריטניה לקדם באמצעות פרסום הצהרת בלפור.

שים לב: בפרק השני יש שתי אפשרויות, ויש לענות על שאלות באפשרות אחת בלבד.

אם למדת אפשרות א', המשך לעמודים 4-5.

אם למדת אפשרות ב', המשך לעמודים 6-7.

פרק שני - בניין הבית הלאומי-היהודי בארץ-ישראל והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם (45 נקודות)

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות: על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7), ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות).
בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקות משפטים מן הקטע.

6. טופס המנדט ובניין הבית הלאומי היהודי

א. קרא את שלושת הסעיפים מטופס המנדט בקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

סעיף 2. בעל המנדט יהיה אחראי להעמדת הארץ בתנאים מדיניים, מנהליים וכלכליים כאלה, אשר יבטיחו את הקמתו של הבית הלאומי היהודי... וכמו כן לשמירת הזכויות האזרחיות והדתיות של כל תושבי ארץ-ישראל, בלי הבדל בין עם לעם ובין דת לדת.

סעיף 4. סוכנות יהודית נאותה תוכר כמוסד ציבורי שתכליתו לייצג לממשלת ארץ-ישראל ולשתף פעולה אתה בכל אותם העניינים... הנוגעים להקמת הבית הלאומי היהודי... ההסתדרות הציונית... תוכר בתורת סוכנות זו.

סעיף 6. ממשלת ארץ-ישראל, בהבטיחה שזכויותיהם ומצבם של חלקי אוכלוסייה אחרים לא ייפגעו לרעה, תקל על עלייה יהודית בתנאים נאותים, ותעודד, תוך שיתוף פעולה עם הסוכנות היהודית הנזכרת בסעיף 4, התיישבות צפופה של יהודים על הקרקע...

(מתוך טופס המנדט)

הצג שלוש פעולות של הנציבים הבריטים בארץ-ישראל בשנות ה-20, שסייעו לקידומו של בניין הבית הלאומי היהודי.

במה כל אחת מהפעולות שהצגת תואמת את ההתחייבויות שבקטע:
(15 נקודות)

ב. הסבר שני גורמים שעיכבו את בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20.
(10 נקודות)

/המשך בעמוד 5/

7. מדיניות בריטניה בעקבות מאורעות תרפ"ט

- א. אילו הגבלות הטילו הבריטים על התפתחות הבית הלאומי היהודי בארץ-ישראל, ב"ספר הלבן" של פספילד (1930)?
הסבר מה רצו הבריטים להשיג באמצעות הגבלות אלה.
(15 נקודות)
- ב. בעקבות התפטרות וייצמן מתפקידו כנשיא ההסתדרות הציונית, החליטו הבריטים לפרסם את איגרת מקדונלד כדי לפייס את התנועה הציונית.
הצג את תוכן האיגרת, והסבר במה היא מבטאת את הרצון לפייס את התנועה הציונית.
(10 נקודות)

שאלות גישור: ארץ-ישראל בשנות ה-30

- ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).
8. הצג שני הישגים של היישוב היהודי בארץ-ישראל בשנות ה-30 בתחום הכלכלה או בתחום התרבות והחינוך.
9. ציין שתי סיבות לפרוץ המרד הערבי (1936), והצג אחת מדרכי הפעולה שנקטו הערבים נגד הבריטים.
10. הצג שני חידושים בהיערכות היישוב היהודי בתחום הביטחון, שחלו בשנים 1936-1939.
11. הצג את עיקרי התוכן של "הספר הלבן" השלישי (1939).

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד 8.

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 12-13), ועל שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 14-17).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 12-13 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

12. גישות ביישוב היהודי בנוגע ליחס כלפי הערבים

א. הסבר את העמדה של ז'בוטינסקי בנוגע ליחס הרצוי כלפי הערבים בארץ-ישראל

("קיר הברזל"). (10 נקודות)

ב. הסבר במה שונה עמדתו של בן-גוריון מעמדתו של ז'בוטינסקי בשאלת היחס הרצוי

כלפי הערבים בארץ-ישראל. (15 נקודות)

13. ועדת פיל 1937 – תגובות ביישוב היהודי

א. בקטע שלפניך מבהיר משה שרת מדוע על התנועה הציונית לתמוך בתכנית ועדת פיל.

קרא את הקטע, והסבר את הנימוקים של שרת. (13 נקודות)

הבְּרָרָה אֲשֶׁר לִפְנֵינוּ עֲכָשִׁיו אֵינָה בְּרָרָה בֵּין שְׁתֵּי טוֹבוֹת, אֲלֵא בֵּין שְׁתֵּי רָעוֹת. שְׁתֵּי הַבְּרָרוֹת גְּרוּעוֹת הֵן, שְׁתֵּיהֶן כְּרוּכוֹת בְּסֶבֶל וּבְכָאֵב. עֲלֵינוּ לִבְחֹר לֹא בְּדֶרֶךְ הַתְּתַנְּגוּת, אֲלֵא בְּדֶרֶךְ הַתְּקַדְמוֹת.

דרך הגשמת הציונות היא דרך הניצול המקסימלי של ההזדמנויות ההיסטוריות.

מה נותנת לנו התכנית? אני טוען שהתיישבות היהודים בארץ-ישראל אינה תלויה רק בגודל השטח, אלא גם במקורות מים, בקרבה לחוף הים, באפשרות של התיישבות צפופה ושל תחבורה מפותחת ובסיכויים תעשייתיים.

(מעובד על פי נאום של משה שרת בקונגרס הציוני ה-20, 1937.)

ב. הצג שלושה נימוקים של השוללים את תכנית החלוקה. (12 נקודות)

/המשך בעמוד 7/

שאלות מבוא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 14-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).

14. ציין שתי צורות התיישבות חדשות שהוקמו בארץ-ישראל בשנות ה-20. הצג את המאפיינים של אחת מהן.

15. הצג אחד מהתפקידים של הוועד הלאומי, ואחד מהתפקידים של אספת הנבחרים.

16. הצג שני צעדים שנקטו הבריטים בעקבות מאורעות תרפ"א (1921).

17. הסבר שני גורמים שעיכבו את בניין הבית הלאומי בשנות ה-20.

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד הבא.

פרק שלישי - ארצות האסלאם והיהודים בהן בין שתי מלחמות העולם
(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

18. השלטון הקולוניאלי

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

המנהל הקולוניאלי הבריטי עשה כמיטב יכולתו להכיר את תרבותם ואת שפתם של הנשלטים, כדי להבינם ולהיטיב להנהיגם. מדיניות זו ביטאה רצון לשמור על האינטרסים של בריטניה, בלי להתערב מעבר לכך בעניינים מקומיים, בלי להסתבך במתחים תרבותיים או להיגרר להוצאות תקציביות מיותרות.

(מעובד על פי ח' ארליך, המזרח התיכון בין מלחמות העולם, האוניברסיטה הפתוחה, ספר א.)

הסבר, על פי הקטע, את מאפייני השליטה של בריטניה בארצות המזרח התיכון, וציין שתי ארצות במזרח התיכון שהיו בשלטון בריטניה בין שתי מלחמות העולם.

(10 נקודות)

ב. הסבר את מאפייני השליטה של צרפת בארצות צפון אפריקה. במה שונה דרך שליטה זו מדרך השליטה של בריטניה בארצות המזרח התיכון? (15 נקודות)

19. הפעילות הציונית בארצות האסלאם

א. הסבר את הגורמים שהשפיעו על הפעילות הציונית בארצות האסלאם בין שתי מלחמות העולם. (12 נקודות)

ב. הצג את דפוסי הפעילות הציונית בארצות האסלאם בין שתי מלחמות העולם, וקבא דוגמה לפעילות ציונית במדינה שלמדת עליה. (13 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך